

- **Podlaskie – 27. 05. 2026** – Podlaski Instytut Kultury, ul. Kilińskiego 8, 15-089 Białystok, P. Marta Szalkiewicz, tel. 85 740-37-15, m.szalkiewicz@pikpodlaskie.pl

- **Pomorskie – 23 – 24. 05. 2026** – Pomorskie Towarzystwo Kultury Teatralnej, ul. Robotnicza 1, 80-864 Gdańsk, P. Ewelina Ziemia, tel. 601 653 918, tktgda@gmail.com (w Sztumskim Centrum Kultury, w Sztumie)

- **Śląskie – 09. 05. 2026** - Regionalny Ośrodek Kultury, ul. 1 Maja 8, 43-300 Bielsko-Biała, P. Bartłomiej Micherda, tel. 33 822 05 93 w. 25, b.micherda@rok.bielsko.pl (w Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej)

- **Świętokrzyskie – 20. 05. 2026** – Wojewódzki Dom Kultury im. J. Piłsudskiego, ul. Ks. Piotra Ściegiennego 2, 25-033 Kielce, P. Bernadetta Kobyłecka, tel. 504 661 405; 41 36 55 141, bernadetta@wdk-kielce.pl; P. Magdalena Wójcicka, tel. 41 365 51 41 m.wojcicka@wdk-kielce.pl

- **Warmińsko-mazurskie – 23. 05. 2026** – Towarzystwo Kultury Teatralnej Warmii i Mazur, ul. Parkowa 1; 10-233 Olsztyn, P. Andrzej Fabisiak, tel. 609 488 814, andrzej.fabisiak1@wp.pl (w Teatr im Stefana Jaracza Scena u Sewruka)

- **Wielkopolskie – 17 – 19. 04. 2026** – Młodzieżowy Dom Kultury w Trzciance okr.wielkopolska@gmail.com, P. Piotr Dehr, tel. 604 627 403 P. Włodzimierz Ignasiński, tel. 882 657 522

- **Zachodniopomorskie – 24 – 25. 04. 2026** – Zamek Książąt Pomorskich, ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin – P. Igor Miturski, Dział Edukacji i Organizacji Wydarzeń, tel. +48 91 434 83 28, imprezy@zamek.szczecin.pl

* * *

- **Wojsko Polskie – 20 – 24. 04. 2026** – Klub Dowództwa Garnizonu Warszawa, al. Niepodległości 141 A 02-570 Warszawa, P.P. Betina Dubiel, Beata Jarzębowska tel. 261-842-335, b.dubiel@ron.mil.pl; b.jarzebowska@ron.mil.pl (w Klubie nr 4 Bazy Logistycznej w Wrocławiu)

- **Centrum Kultury Polskiego Związku Niewidomych – 15 - 16 maja 2026** ul. Ściegiennego 2, 25-033 Kielce, P. Bożena Gniazdowska, tel. 696 901 850 bognia56@gmail.com P. Lech Sulimierski, tel. 795 172 901, lech.sulimierski@gmail.com (w BSCK Busko Zdrój)

* * *

*Pokolenia przechodzą,
Mając gdzie stawić nogę;
Jeśli lany ogrodzą,
Zostawują choć drogę...*

C. K. Norwid *Tymczasem*

Dobry był rok 2025 dla Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego – możemy powiedzieć bez cienia przesady. Skromnie, ale godnie, bo i działaniami utrwalającymi pamięć i artystyczną jakością przeglądów uczciliśmy jubileusz, który z pewnością nazwać można ewenementem światowego wymiaru – 70. edycję Konkursu. Do doniosłości i rangi wydarzenia dostroili się animatorzy i uczestnicy wojewódzkich eliminacji – o ich wysokim poziomie donosili nasi „wysłannicy” – a potem gospodarze finałowych turniejów rozegranych kolejno we Włocławku, w Słupsku i w Ostrołęce. Dzięki temu szczególny nad-finał, czyli Salon Poezji w Teatrze Polskim stał się prawdziwym Świętem Słowa. Był to Salon nietypowy, bo z racji jubileuszu Konkursu oprócz tegorocznych zdobywców najwyższych nagród zaprosiliśmy laureatów sprzed lat kilku, ale też kilkunastu. Jeden z nich napisał do nas list-zwierzenie – nigdy nie doświadczył tak pięknego przyjęcia przez publiczność, nigdy nie słyszał tak gorących braw, nie przeżył takiej reakcji na Słowo. I dodał jeszcze, że warto było przejść długą, kilkunastoletnią drogę od licealnych początków do tego niezwykłego momentu.

* * *

Jesteśmy przekonani o obowiązku kontynuowania – wspólnie z wojewódzkimi Partnerami – działania wyrastającego z głębokiej tradycji społecznej służby kulturze, z tradycji szlacheckiego ruchu ŻYWEGO SŁOWA. Przyświeca nam troska o stan ojczystego języka, o obecność w przestrzeni publicznej wartościowej literatury. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski ciągle ma tu wielką rolę do spełnienia, jest budowaniem przestrzeni sprzyjającej realizacji tych zadań. Od połowy ubiegłego wieku dobrze służy sprawie SŁOWA, a ostatnie lata potwierdzają, że jest dla młodzieży szkolnej niezastąpionym narzędziem edukacji, uczy sztuki interpretacji, często jest jedyną przestrzenią k r e a c j i .

*

W 71 Ogólnopolskim Konkursie Recytatorskim nie ustanawiamy patrona roku, natomiast przypominamy i zachęcamy. Przypominamy bardzo ważne wydarzenie p o k o l e n i o w e – doświadczenie w dziejach nie tylko literatury, ale też życia społecznego. Był rok 1956 – rok Polskiego Października, trudnego, powolnego wychodzenia z ponurych mroków kultu jednostki, zniewolenia, niszczenia kultury, literatury. I w tym ciągle jeszcze bolesnym, ale już niosącym nadzieję czasie, powstała – skupiająca odważnych młodych pisarzy – **Grupa Współczesność**. Spotykali się, czytali swoje utwory, dyskutowali. I marzyli – przede wszystkim o druku tych utworów. W tej grupie był mój brat, wiele więc działo się w naszym mieszkaniu. Przemiany w życiu społecznym, politycznym dały im odwagę – zyskawszy groszowe wsparcie i podejmując ryzyko karalnego oszustwa (mając zgodę na tzw. jednodniówkę, przekupili drukarza i nadali jej numer 1., a więc samowolną zapowiedź kolejnych numerów), poczęli wydawać pierwsze pismo o d n o w y – z tytułem *Współczesność*. Na państwowy kolportaż oczywiście też nie mogli liczyć, sprzedawali więc „z ręki” w kilku punktach w centrum stolicy (świeżo upieczony maturzysta, byłem pierwszy raz tak potrzebny w społecznym działaniu, sprzedawałem pod Klubem Prasy na rogu Alej i Nowego Świata). To wszystko stało się w październiku 1956 i było symbolicznym rozbiciem murów więzienia, do którego na wiele lat wtrącono sztukę, twórczość, słowo. W 2026 roku minie 70 lat od tego godnego pamięci czynu.

Dodajmy, że informacja że jest to pismo grupy pojawiała się pod winietą tytułu do początku 1958 roku, a *niebawem* hasło **WSPÓŁCZESNOŚĆ** określać poczęło całe **p o k o l e n i e** pisarzy urodzonych w latach 30. wieku XX. I tak to utrwaliło się w badaniach literaturoznawczych, w zbiorowej świadomości. To było pokolenie znaczone świetnymi i głośnymi dziełami i nazwiskami twórców. Wstęp do regulaminu nie może stać się słownikiem pisarzy, ale kilka nazwisk przypomnieć trzeba koniecznie. Zacząć wypada od liczonych do pokolenia Współczesności pań. Pierwsza zyskała prawdziwą popularność Małgorzata Hillar, jej tomiki *Gliniany dzbanek* i *Prośba do macierzanki* (1957 i 1959) były czytane, recytowane, wchodziły do licznych antologii. Prawie równoczesna była obecność Haliny Poświatowskiej (*Hymn Bałwochwalczy* 1958); obecność dramatycznie przerywana nieuleczalną chorobą i nazbyt wczesnym odejściem. Niebawem zaczęło się „panowanie” Urszuli Koziół, najpierw ukazał się skromny zeszyt poetycki, prawdziwy debiut *W rytmie korzeni* był wydarzeniem literackim (1963), a po kilku latach także wydarzeniem w teatrze studenckim – premiera w Kalamburze 1970 zaczęła pasmo sukcesów na międzynarodowych festiwalach.

ORGANIZATORZY przeglądów wojewódzkich Terminy i adresy

- **Dolnośląskie – 08. 05. 2026** – P. Dominika Jarosz – komisarz wojew. etapu OKR-
dominika.jarosz@poczta.onet.pl ; AST w Krakowie, filia we Wrocławiu, ul.
Braniborska 59; 53-680 Wrocław - na kopercie wyraźnie 71 OKR
- **Kujawsko-pomorskie – 24. 05. 2026** – Centrum Kultury Browar B, ul. Łęska 28;
87-800 Włocławek, tel. 0-54 232 65 34, tel. 724 005 001; - P. Jan Jabłoński,
jjablonski@ckbb.pl
- **Lubelskie – 19. 05. 2026** – Centrum Spotkania Kultur, Pl. Teatralny 1, 20-029 Lublin,
P. Julia Majer, tel. 505 867 361, julia.majer@cklublin.pl
- **Lubuskie – 24 – 26. 04. 2026** – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im.
Cypriana Kamila Norwida, al. Wojska Polskiego 9, 65-077 Zielona Góra – P. Marzena
Wańtuch-Elinska, tel. 68 45 32 603; m.wantuch@biblioteka.zgora.pl;
okr@biblioteka.zgora.pl
- **Łódzkie – 09 - 10. 05. 2026** – Łódzki Dom Kultury, P. Gabriela Synowiec, tel.
797 326 199, g.synowiec@ldk.lodz.pl; teatr@ldk.lodz.pl, adres do korespondencji: ul.
Dowborczyków 18; 90-019 Łódź
- **Małopolskie – 27 – 28. 04. 2026** – Akademia Sztuk Teatralnych im. St.
Wyspiańskiego ul. Straszewskiego 21-22; 31-109 Kraków, P. Marta Walocha, tel. 12
430 15 92, marta.walocha@ast.krakow.pl; www.ast.krakow.pl
- **Mazowieckie – 17. 05. 2026** – Dzielnicowy Ośrodek Kultury URSYNÓW, ul.
Kajakowa 12 b, 02-838 Warszawa, P. Katarzyna Krzyszkowska-Sut, tel. 22 125 56 03
k.krzyszkowska@dokursynow.pl; biuro@dokursynow.pl
- **Opolskie – 23 – 24. 05. 2026** – Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Strzelców
Bytomskich 1, 45-084 Opole, P. Krzysztof Żyliński, tel 510 048 362,
krzysztof.zylinski@mdk.opole.pl
- **Podkarpackie – 27. 04. 2026** – Wojewódzki Dom Kultury, ul. Okrzei 7, 35-002
RzeszówP. Marlena Krupa, tel. (17) 853 52 57 w. 43,
m.krupa@kulturapodkarpacka.pl (turnieje: recytatorski i wywiedzione ze słowa)
- Centrum Kulturalne – w Przemyślu – **23. 04. 2026** – 37-700 Przemyśl, ul. S.
Konarskiego 9, P. Krystyna Juźwińska, tel 16 678 20 09 w. 501; 799 255 651,
k.juzwinska@ck.przemysl.pl (turnieje: teatrów jednego aktora, poezji śpiewanej)

KLAUZULA INFORMACYJNA

Dot. 71. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) zwanego dalej „RODO”, informujemy, że:

- 1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Towarzystwo Kultury Teatralnej wpisane do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej pod numerem KRS 0000117062 z siedzibą w Warszawie przy ulicy Słupeckiej 9 lok 3, 02-309 Warszawa, tel. 22 825 34 89; e-mail tkt@tkt.art.pl, posiadające numer REGON: 007023197 i NIP: 5261655889, zwane dalej Administratorem; Administrator prowadzi operacje przetwarzania Pani/Pana danych osobowych. W sprawie przetwarzania Pani/Pana danych osobowych można się kontaktować z Administratorem. [
- 2) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w związku z organizowanym przez Towarzystwo Kultury Teatralnej Ogólnopolskim Konkursem Recytatorskim (dalej jako „Konkurs”) oraz w celach archiwalnych dla zabezpieczenia informacji na potrzeby wykazania faktów istotnych prawnie co jest naszym uzasadnionym interesem. Pani/Pana dane osobowe będą udostępniane innym odbiorcom w zakresie w jakim podmioty te – domy, ośrodki i centra oraz kluby kultury, uczelnie artystyczne, placówki oświatowe, stowarzyszenia – wykonują zadania związane z organizacją Konkursu. Podstawę prawną przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w celu, o którym mowa w zdaniu pierwszym jest art. 6 ust. 1 lit. b i f RODO tj. *przetwarzanie jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy oraz przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora.*
- 3) Zgodnie z pkt 2 powyżej przetwarzane są następujące kategorie danych osobowych: imię i nazwisko uczestnika Konkursu, imię i nazwisko opiekuna prawnego uczestnika Konkursu (jeśli znajduje zastosowanie), numer telefonu oraz adres email uczestnika Konkursu lub jego opiekuna prawnego, fakt zgłoszenia i uczestnictwa w Konkursie, informacje o Instytucji patronującej oraz kategorii występu uczestnika, repertuar w danych przeglądach, ocena i wynik uczestnictwa w Konkursie i jego poszczególnych etapach, informacja o miejscu w Konkursie i otrzymanych nagrodach, informacja o zapoznaniu się z regulaminem Konkursu, informacja o zgodzie na wykorzystanie wizerunku i artystycznego wykonania, informacja o zapoznaniu się z klauzulą informacyjną.
- 4) Podanie przez Panią/Pana danych osobowych, o których mowa w pkt 3 powyżej jest dobrowolne, ale niezbędne w celu wzięcia udziału w Konkursie.
- 5) Przysługuje Pani/Panu prawo do żądania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych, wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania, a także prawo do przenoszenia danych. Jednocześnie informujemy, że przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy RODO.
- 6) Pani/Pana dane nie będą przekazywane do innego Państwa lub do organizacji międzynarodowej.
- 7) Pani/Pana dane osobowe nie będą wykorzystywane do podejmowania zautomatyzowanych decyzji, w tym do profilowania.
- 8) Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane w okresie trwania Konkursu i eliminacji do Konkursu, a także przez czas niezbędny dla zabezpieczenia informacji na potrzeby wykazania faktów istotnych prawnie oraz dla celów archiwalnych.

Informacje, pliki do pobrania: www.tkt.art.pl

Taki wybór pokoleniowej „reprezentacji” piszących panów nie byłby możliwy – w ciągu 5 lat nastąpił prawdziwy wysyp debiutów. Najmocniejsze emocje budziły te bardzo opóźnione (używano określenia „knebel”) z przyczyn politycznych, jak Mirona Białoszewskiego czy Zbigniewa Herberta. Z urodzonych w latach 30. poetów przypomnieć trzeba Ernesta Brylla – najpierw tomik *Wigilie wariata* (1958), a potem niemal każdego roku wiersze, proza, dramat. W Łodzi debiutancki tomik *Jest takie drzewo* (1956) wydał Bohdan Drozdowski, w Warszawie Roman Śliwonik – *Ściany i dna* (1958), Witold Dąbrowski – *Rocznik 33* (1959). Kraków literacki zawsze podkreślał swoją odrębność, miał „własny” tygodnik *Życie literackie*, świetnych krytyków. I poetów też wysokiego lotu. Ciągłe w Konkursie utrzymuje ważne miejsce Andrzej Bursa. Tragiczna postać twórcy – zdążył opublikować swoje niezwykle wiersze tylko w prasie, tomik zatytułowany po prostu *Wiersze* (1958) ukazał się rok po śmierci poety. Rok młodszy Jerzy Harasymowicz drugim tomikiem dokładnie określił swoją poetykę i w zasadzie dał jedną z nazw nurtowi poezji śpiewanej – jego tytuł *Powrót do kraju łagodności* (1957). A skoro pojawił się sygnał obecności drugiego w OKR nurtu, wróćmy jeszcze do Warszawy. Tu żył i tu debiutował na łamach prasy (1957) Edward Stachura, albo po prostu (tak się z upodobaniem przedstawiał) – Sted. Był świetnym prozaikiem (sfilmowana powieść *Siekierzada albo zima leśnych ludzi*, także opowiadania), a wprost nieprawdopodobną pozycję zdobył w poezji śpiewanej, przez prawie dziesięć lat lokował się na „medalowej” pozycji, wyprzedzany tylko przez twórców dawniejszych epok – Leśmiana, Gałczyńskiego. Jego życie było autokreacją – manifestacją wiecznej młodości, wolności włości po świecie; tworzenie nazywał życio-pisaniem. Okazało się, że było w tym zmaganie się z wewnętrznymi demonami – zakończone porażką (1979). I wtedy nastąpiło apogeum popularności, jego *Piosenki* (tomik wydany 1973) zdobyły status kultowych. Do dzisiaj odbywa się coroczne spotkanie zwane Stachuriadą.

Tę „listę obecności” można by ciągnąć bardzo długo, ale że sens byłby znikomy – zakończymy ten fragment prostą poradą. Otóż poszukiwaczom repertuaru poetyckiego z tamtych lat podpowiadamy sięgnięcie do antologii Stanisława Grochowiaka i Janusza Maciejewskiego *Poezja polska* (I wydanie 1973). W II tomie jest tak dużo świetnych wierszy twórców pokolenia Współczesności, że wybór będzie naprawdę trudny, ale – mówiąc najprościej – z pewnością opłacalny.

A jednak to „odesłanie” do antologii, nie kończy refleksji o poetyckim pokoleniu, które zaczynało twórczy szlak przed 70. laty. Jednym z pisarzy, który wcześniej zbliżył się do grupy i począł publikować w czasopiśmie – był **Stanisław Grochowiak**. Pisał dramaty, utwory prozatorskie, ale największe znaczenie dla tamtego czasu i dla polskiej literatury ma jego p o e z j a . *Rozbieranie do snu*, *Menuet z pogrzebaczem*, *Agresty* to tytuły tomików wierszy czytanych na bardzo wtedy popularnych wieczorach autorskich, recytowanych i śpiewanych w Konkursie. 50 lat temu Grochowiak odszedł ze świata, potem świat odchodził od jego wierszy. Dlatego przypominamy poetę animatorom i uczestnikom OKR. A przypomnieniem pełniejszym jest szkic Prof. Krzysztofa Mrowcewicza.

Zaś dla umocnienia pamięci o przeszłych czynach postanowiliśmy, że w finale turnieju recytatorskiego oraz turnieju poezji śpiewanej ufundowana będzie nagroda specjalna Prezesa Zarządu Głównego TKT za wartościową interpretację utworów powstałych w kręgu **Pokolenia Współczesności**, ze szczególnym uwzględnieniem wierszy Stanisława Grochowiaka. Niechaj to będzie znak pamięci o tych, co – tu Norwidowy ton – *zostawili drogę*...

* * *

Prawie cały wstęp do regulaminu OKR poświęcony p o e z j i ? – takie pytanie byłoby całkiem uzasadnione, przeto śpiesznie wyjaśniamy. 71. Konkurs traktujemy jako kolejny etap walki, czy może raczej: upominania się, o obecność poezji. Zniknęła z życia codziennego, ze środków przekazu, po macoszemu traktowana w programach szkolnych, więc słabnie jej pozycja w Konkursie. Często jest jakby wymuszona „doczepką” – repertuar składa się z 2 – 3 stron prozy i kilkunastowersowego utworu poetyckiego. Temu staramy się przeciwstawić – na razie metodą łagodnej, ale uporczywej perswazji.

Jeden jeszcze zapis, od lat w regulaminie obecny, chcemy mocno uwyżnić – prymarnym obowiązkiem uczestnika (i jego instruktora) jest przygotowanie r e p e r t u a r u n o w e g o , nie wykonywanego wcześniej w tym i w innych konkursach, festiwalach (w turnieju poezji śpiewanej ciągle obowiązuje zapis – co najmniej jeden utwór z muzyką nowo skomponowaną). Tak się zresztą przez lata ułożyło i utrwaliło, że konkursy jednoetapowe – niektóre z bogatym dorobkiem dziesięcioleci – odbywają się (jeden tylko wyjątek) w ostatnich 4 miesiącach roku. „Okaerowska” reguła służy im zatem, bowiem sprzyja pewnej „świeżości” repertuarowej. I to jest najlepszy moment do zapewnienia o stabilności k a l e n d a r z a przeglądów naszego Konkursu, jak zawsze zapisanego w I rozdziale regulaminu.

c. w turnieju poezji śpiewanej

- nagrodę główną;
- nagrodę publiczności;
- nagrody i wyróżnienia za interpretację i kompozycję.

3. Zarząd Główny Towarzystwa Kultury Teatralnej powoła Radę Artystyczną OKR, stanowiącą organ doradczy w programowych i artystycznych sprawach Konkursu. W skład Rady wchodzi przedstawiciele głównego organizatora oraz gospodarzy przeglądów finałowych, konsultanci TKT, zaproszeni instruktorzy.

VI.

ZASADY ORGANIZACYJNE

1. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski prowadzi Towarzystwo Kultury Teatralnej – Zarząd Główny, w bezpośredniej współpracy z organizatorami etapów wojewódzkich.
2. Sekretariat organizatora mieści się w Zarządzie Głównym TKT, 02-309 Warszawa, ul. Słupecka 9 lok. 3; tel. 22 635-71-27; e-mail; tkt@tkt.art.pl
3. Na szczeblu województw i niższych Konkurs prowadzą wojewódzcy organizatorzy. Wykaz wojewódzkich organizatorów Konkursu zawiera załącznik nr 1 do Regulaminu.
4. Wojewódzcy organizatorzy po zakończeniu przeglądów wojewódzkich dokonają oceny realizacji założeń programowych, organizacyjnych oraz poziomu artystycznego a wnioski i propozycje prześlą Towarzystwu Kultury Teatralnej.
5. Zadaniem głównego oraz wojewódzkich organizatorów jest:
 - popularyzacja Konkursu;
 - zapewnienie pomocy metodycznej wykonawcom i instruktorom;
 - zapewnienie środków oraz właściwych warunków dla przeprowadzenia przeglądów oraz zajęć metodyczno-warsztatowych.
6. Zarząd Główny Towarzystwa Kultury Teatralnej pokrywa podstawowe koszty przygotowania i przeprowadzenia przeglądów finałowych, zastrzegając sobie prawo wprowadzenia akredytacji dla wykonawców na częściowe pokrycie kosztów pobytu.

10. Uczestnicy mają prawo zwracania się do członków Komisji Konkursowej o uzasadnienie oceny swojej prezentacji.
Miejsce i formę spotkania z jurorami określa organizator przeglądu.

IV.

1. Kwalifikacja wykonawców do przeglądów stopnia wyższego wynika z hierarchii miejsc ustalonej przez Komisję Konkursową.
2. Z przeglądów wojewódzkich Komisje Konkursowe typują:
 - w turnieju recytatorskim – **do 2 wykonawców w każdej kategorii;**
 - w turnieju wywiedzione ze słowa – **1 wykonawcę;**
 - w turnieju teatrów jednego aktora – **1 wykonawcę oraz rekomendują dodatkowo 1 wykonawcę** – przysyłając rejestrację video jego spektaklu – na adres organizatora spotkania finałowego;
 - w turnieju poezji śpiewanej – **1 wykonawcę oraz rekomendują dodatkowo 3 wykonawców** – przysyłając rejestrację prezentacji na adres organizatora spotkania finałowego.
3. Status przeglądu wojewódzkiego OKR mają konkursy recytatorskie przeprowadzone w Wojsku Polskim – w ramach Konkursu „Konfrontacje Sceniczne” – oraz w Polskim Związku Niewidomych. Zasady oceny oraz kwalifikacja laureatów do przeglądów finałowych OKR odbywa się zgodnie z regulaminem 70. OKR.

V.

1. Uczestnicy przeglądów wszystkich stopni otrzymają dyplomy i upominki ufundowane przez sponsorów i organizatorów.
2. Najlepsi uczestnicy przeglądów finałowych mogą otrzymać:
 - a. w turnieju recytatorskim i turnieju wywiedzione ze słowa
 - 2 nagrody główne – w obu kategoriach w turnieju recytatorskim;
 - nagrodę główną w turnieju wywiedzione ze słowa;
 - **nagrodę specjalną Prezesa TKT za interpretację wiersza**
 - nagrody za szczególnie odkrywczą interpretację poezji;
 - nagrodę publiczności;
 - nagrody i wyróżnienia za twórcze poszukiwania interpretacyjne
 - b. w turnieju teatrów jednego aktora
 - nagrodę główną;
 - nagrodę publiczności;
 - nagrody specjalne za aktorstwo, reżyserię, scenariusz.

Na koniec – inny kalendarzowy problem. A mówiąc wprost – kłopot. Przez lata przywykliśmy do układu – w kolejnym tygodniu czerwca kolejny finał. I oto okazuje się, że ten rytm musi ulec zakłóceniu – turnieje poezji śpiewanej i teatrów jednego aktora odbędą się w identycznym terminie, w drugiej dekadzie miesiąca. Gospodarze tych turniejów – ich oddania wspólnej sprawie nikt kwestionować nie może – nie mają wyboru, mają tylko taki czas na wykonanie „odwiecznego” zadania. Problem rodzi się niebłahy, chodzi wszak również o obecność wojewódzkiego instruktora prowadzącego OKR. Trzeba jasno powiedzieć – nie ma innego rozwiązania. Żeby zaś szukać pocieszenia, zaryzykujemy postawienie trochę ryzykownej tezy – „winne” jest bogactwo naszego życia kulturalnego. I tą próbą uspokojenia kończymy wprowadzenie do reguł 71. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego.

Grudzień 2025

Lech Śliwonik

GROCHOWIAK

Jak wielu z jego pokolenia, był naznaczony piętnem. Piętnem strachu, głodu, śmierci. Dla niego nic nie mogło być takie jak dla nas. Powstanie warszawskie przeżył w piwnicach – w brudzie, smrodzie, wśród szcurków i robactwa. Był wtedy dzieckiem. Miał tylko 10 lat, ale takie dzieci już pamiętają i ta pamięć będzie towarzyszyła im aż do końca.

Był świadkiem rozpadu świata. Widział to z bliska, a nie z perspektywy filozofa – estety i moralisty, takiego jak Eliot, piszący o kulturze Zachodu jako o stosie potłuczonych obrazów, rozbitych mitów, martwych idei, wielkiego cmentarza, na którym czas zatarł napisy na zdruzgotanych nagrobkach (*Ziemia jałowa*). Nie teoretyzował jak chłodny intelektualista Miłosz (*Ziemia Ulro*). Stanisław Grochowiak przetrwał na śmietniku świata, by zanurzyć dłonie w parujące jeszcze krwią rumowisko i z wydobytych szczątków z dziecięcą naiwnością (a może z dziecięcym wyrachowaniem?) składać nowe obrazy – okrutne, prowokacyjne, prześmiewcze.

Był poetą kontrastów, antytez, gwałtownych zestawień. Był poetą kultury, która właśnie się skończyła. Przyboś przypiął mu etykietę turpisty, a przecież on, pogrążony w brzydocie życia, wciąż tęsknił do piękna, choć zarazem prowokacyjnie wyznawał:

Wolę brzydotę

Jest bliżej krwiobieg

Słów gdy prześwieślać

Je i udręczać

I dręczył te słowa, aż z ich jazgotu wyłaniały się niespodziewane harmonie.

Poezja Grochowiaka jest erudycyjna, a jego wyobrażenia nieokielznana. Żywił się sztuką, wielkimi mistrzami, mitami, które desperacko konfrontował z rzeczywistością. Rzeczywistość pospolicie skrzeczała, a mistrzowie z wyżyn swojego mistrzostwa drwili z tego, który mógł im zaoferować tylko swoje cierpienie.

3. W skład Komisji stopnia wojewódzkiego powinni wejść:
 - przedstawiciel organizatorów przeglądów niższego stopnia;
 - przedstawiciel Rady Artystycznej 70. OKR.
4. Nie mogą być jurorami:
 - a. wykonawcy uczestniczący w Konkursie;
 - b. instruktorzy – dotyczy przeglądu, w którym biorą udział ich podopieczni.
5. Komisje Konkursowe dokonują oceny wg następujących kryteriów:
 - dobór repertuaru (wartości artystyczne utworów oraz ich dobór do możliwości wykonawczych uczestnika);
 - interpretacja utworów;
 - kultura słowa;
 - ogólny wyraz artystyczny.

W turnieju wywiedzione ze słowa Komisje Konkursowe uwzględnią ponadto:

 - celowość użycia środków pozasłownych (np. kostiumu, dźwięku, elementów scenografii i innych) wspomagających interpretację;
 - kompozycję sceniczną występu.

W turnieju teatrów jednego aktora Komisje Konkursowe uwzględnią również:

 - opracowanie dramaturgiczne;
 - opracowanie reżyserskie;
 - wykonanie zadań aktorskich;
 - pozasłowne elementy spektaklu – scenografia, muzyka, ruch, kostium.

W turnieju poezji śpiewanej Komisje Konkursowe uwzględnią także:

 - zgodność muzyki z charakterem wiersza;
 - muzykalność i warunki głosowe wykonawcy;
 - wartości artystyczne muzyki.
6. Podstawą do udziału w formułowaniu werdyktu jest wysłuchanie przez każdego członka Komisji Konkursowej wszystkich uczestników przeglądu.
7. Ostateczny werdykt jest ustalany w drodze wspólnej dyskusji członków Komisji Konkursowej.

W przypadku równego podziału głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.
8. Decyzja Komisji jest ostateczna.
9. Komisja Konkursowa ma obowiązek uzasadnienia werdyktu ogólnego w trakcie spotkania warsztatowego dla uczestników i instruktorów.

3. W odniesieniu do repertuaru śpiewanego obowiązują następujące zasady:
 - wykonywane mogą być utwory literackie, które zostały opublikowane w książkach lub prasie literackiej;
 - przynajmniej jeden utwór musi mieć nowo skomponowaną muzykę;
 - uczestnicy mogą wykonać trzeci utwór z tekstem własnym.
4. Do prezentacji uczestnik zgłasza 2 utwory śpiewane i 1 recytowany oraz może zgłosić jako dodatkowy – śpiewany utwór z tekstem własnym. Do przeglądów wojewódzkich włącznie prezentacja utworu recytowanego jest obowiązkowa.
Łączny czas wykonania nie może przekroczyć 12 minut.
5. Do akompaniamentu może być stosowany 1 instrument lub mały zespół muzyczny (do 3 osób), bądź wcześniej dokonane nagranie (półplayback).
6. Utwór znany i posiadający określony, autorski kształt wykonawczy, podlega ocenie tylko wówczas, gdy uczestnik przedstawił nową, własną interpretację.

C. TURNIEJ TEATRÓW JEDNEGO AKTORA

1. Uczestnicy występują bez podziału na kategorie.
2. Pierwszy stopień eliminacyjny ustala wojewódzki organizator Konkursu.
3. Uczestnik przygotowuje spektakl w oparciu o dowolny materiał literacki.

Czas występu nie może przekroczyć 30 minut.

D. WYWIEDZONE ZE SŁOWA

Jest to turniej dla poszukujących nowych form wypowiedzi. Dla przykładu – występ, który nie jest recytacją, a nie stał się jeszcze teatrem; łączenie – w obrębie jednego utworu – mówienia ze śpiewem, śpiewu z ruchem. Takie propozycje **muszą jednak wychodzić od słowa i pozostawać z nim w związku, być próbą jego interpretacji, sprawdzenia jego relacji z innymi językami sztuki.**

Obowiązują następujące zasady:

1. Uczestnicy występują bez podziału na kategorie.
2. Repertuar jest dowolny (np. wiersz lub jego fragment, monolog literacki, collage tekstów).
3. Dowolna forma prezentacji (np. teatr jednego wiersza, łączenie słowa mówionego ze śpiewem, z dźwiękiem, ruchem, rekwizytem).

Czas występu nie może przekroczyć 7 minut.

III.

1. Do oceny wykonawców powołane zostaną przez organizatorów przeglądów Komisje Konkursowe, właściwe dla stopnia przeglądu.
2. W skład Komisji wchodzi fachowcy z dziedziny recytacji, kultury mowy, literatury, reżyserii oraz muzyki.

Od chwili debiutu (tomik *Ballada rycerska* - 1956) zwracał na siebie uwagę – był poetą buntownikiem, rzucającym wyzwanie światu, bo przecież

Powolał mnie Pan

Na bunt.

Żył krótko. Chyba zbyt intensywnie. Spalał się w swoim własnym ogniu. Pisał powieści (*Plebania z magnoliami*, *Trismus*), świetne dramaty (*Szachy*, *Chłopcy*) i kolejne wiersze (dziewięć tomików w kilkanaście lat, w tym te szczególnie ważne, z lat pięćdziesiątych, takie jak *Menuet z pogrzebaczem*, *Rozbieranie do snu*). Z czasem spokojniał, coraz częściej ujawniał swoją słabość, a spod barokowego rozpasania zaczęły się wyłaniać klasyczny porządek, świetność poetyckiego rzemiosła. To rzemiosło miał zresztą zawsze. Nie był barbarzyńcą, depreczującym wszystko, co było wcześniej. Czuł się jak kula na brudnej zieleni bilardowego stołu, bezlitośnie objijająca się o inne, by w końcu wpaść w sieć śmierci, żalostną łuzę nicości (ostatni, opublikowany za życia tom wierszy *Bilard* – 1975).

Dziś Stanisław Grochowiak jest klasykiem polskiej poezji XX wieku, ale klasykiem niepokornym. Jeśli komuś ciąży świat, jeśli ktoś nie zgadza się na rzeczywistość, jeśli ktoś czuje potrzebę buntu, powinien sięgać do Grochowiaka.

Krzysztof Mrowcewicz

Regulamin

I.

1. Głównym organizatorem Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego jest Towarzystwo Kultury Teatralnej – Zarząd Główny.
2. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski jest imprezą dla amatorów – otwartą dla uczniów szkół ponadpodstawowych, studentów i osób dorosłych.

W Konkursie nie mogą uczestniczyć studenci i absolwenci kierunków artystycznych wyższych uczelni teatralnych i muzycznych oraz kierunku pedagogika muzyki / wychowanie muzyczne w wyższych uczelniach artystycznych i nieartystycznych.

Zapis nie dotyczy akompaniatorów.

3. Warunki udziału w Konkursie są następujące:
 - a. **Przygotowanie i zgłoszenie repertuaru**
 - nieprezentowanego w poprzednich OKR, ani w innych konkursach:
 - recytatorskich,
 - poezji śpiewanej,
 - teatrów jednego aktora
 - odpowiadającego założeniom wybranego turnieju (dział II Regulaminu).

Repertuar wykonany w przeglądzie stopnia najniższego nie może być zmieniony.

- b. Wypełnienie i złożenie karty zgłoszenia uczestnika.

Podpisanie karty jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na wyszczególnione w karcie działania organizatora, objęte i regulowane przepisami o ochronie danych osobowych.
4. a. KARTĘ ZGŁOSZENIA UCZESTNIKA należy złożyć w sekretariacie organizatora najniższego w województwie stopnia Konkursu – w terminie przez niego ustalonym.
 - b. Karta zgłoszenia może być złożona tylko w jednym województwie. Zapis ten obejmuje również przeglądy w Wojsku Polskim i Polskim Związku Niewidomych (dział IV Regulaminu).
 5. Konkurs prowadzony jest w drodze wielostopniowych eliminacji – środowiskowych, miejskich, powiatowych / rejonowych, wojewódzkich.
 - a. Wojewódzcy organizatorzy Konkursu:
 - tworzą wojewódzką sieć eliminacji (miejsca, terminy, kontakty),
 - ustalają zasady kwalifikacji laureatów do przeglądu wojewódzkiego.
 - b. Obowiązuje przeprowadzenie minimum dwóch stopni eliminacji w województwie.

c. Przeglądy wojewódzkie odbywają się w nieprzekraczalnym terminie do **24 maja 2026** roku, dla wszystkich turniejów OKR.

6. Przeglądy finałowe wraz z warsztatami odbywają się wg poniższego kalendarza:

- turniej poezji śpiewanej – **17 – 20 czerwca 2026** roku we Włocławku.
- turniej teatrów jednego aktora – **18 – 20 czerwca 2026** roku w Słupsku
- turnieje recytatorski i wywiedzione ze słowa – **24 – 27 czerwca 2026** roku w Ostrołęce.

7. Główny organizator Konkursu ma prawo dokonania zmian w ustalonym terminarzu przeglądów. Zmiany odnoszące się do przeglądów finałowych są konsultowane z gospodarzami tych przeglądów.

8. OKR jest imprezą o charakterze artystyczno-edukacyjnym: organizatorzy wszystkich przeglądów zapewnią uczestnikom udział w zajęciach seminaryjnych i warsztatowych oraz możliwość indywidualnej rozmowy z członkami Komisji Konkursowych.

9. Uczestnicy, a także ich opiekunowie – instruktorzy, nauczyciele – na każdym etapie Konkursu mają prawo zgłosić do organizatora właściwego etapu pytania, uwagi i propozycje we wszystkich sprawach związanych z OKR, z wyłączeniem werdyktu, który pozostaje w kompetencji Komisji Konkursowej.

II.

71. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski przeprowadzony będzie w formie czterech turniejów.

A. TURNIEJ RECYTATORSKI

1. Uczestnicy turnieju występują w dwóch kategoriach:
 - młodzieży szkół ponadpodstawowych;
 - dorosłych.
2. Repertuar obejmuje 3 utwory w całości lub fragmentach – 2 wiersze i prozę.
3. Wykonywane mogą być utwory opublikowane w książkach lub prasie literackiej.
4. Do prezentacji uczestnik wybiera 2 utwory: prozę oraz wiersz. Komisja Konkursowa może zwrócić się o wykonanie drugiego wiersza.

Łączny czas wykonania nie może przekroczyć 10 minut.

B. TURNIEJ POEZJI ŚPIEWANEJ

1. Uczestnicy – tylko soliści – występują bez podziału na kategorie.
2. Repertuar obejmuje:
 - 3 utwory śpiewane
 - 1 utwór recytowany.